

L'EXÈRCIT CATALÀ DEL 1713/1714

Si analitzem la idea que se'ns dona d'aquest exèrcit, em ve de seguida al cap la imatge d'unes forces formades per voluntaris, sometents o miquelets comanats per caps amb graduació militar incerta o sense cap graduació, que comanen partides, en alguns casos companyies i amb molta sort regiments, que fan la guerra per iniciativa pròpia per tot el país i que, a la ciutat de Barcelona hi ha una milícia gremial que porta la defensa dirigida per les autoritats de la ciutat i per el general en cap Villarroel i poca cosa més.

No hi ha res més incert que tot això, ja que un exèrcit d'aquesta mena no seria res més, allò que avui en diríem, molts grups de paramilitars que s'enfrontarien a la coalició de l'exèrcit francès (el més potent de tot Europa) i l'espanyol.

Aguantar un setge en tota regla i una lluita a l'exterior durant poc més d'un any contra un enemic de tal magnitud i professionalitat amb uns comandaments d'altíssim nivell, hauria estat totalment impossible si la realitat no hagués estat una altra de ben diferent que hem estructurat a partir de les nostres recerques.

La Generalitat quan decideix anar a la guerra i en un temps record, crea un exèrcit de petites dimensions comparat amb l'enemic, però d'una professionalitat altíssima, ja que la gran majoria dels seus components provenen de l'exèrcit de l'arxiduc, tant les tropes regulars com les no reglades i sobre tot la oficialitat té molt clar el que ha de ser un exèrcit i com fer-lo i pren un seguit de decisions ràpides i precises que resumides i sense deixar de banda la logística, tècnica i tàctica, portades també de manera impecable, els dona el següent:

- Primer pas i fonamental, nomenar el general en cap i donar-li patent i sou, juntament amb els altres generals de l'estat major.
- Segon, crear 5 regiments d'infanteria i 4 de cavalleria reglats, o sia per combatre en línia, donant patents i sous a tots els oficials de coronel cap avall, omplir les companyies amb els soldats de la lleva feta a la ciutat, donant-los a tots contracte, o sia patents i sous.
- Tercer, posar a sou 5 dels regiments de fusellers de l'arxiduc i crear-ne 3 de nous, com a força d'infanteria lleugera donant-los a tots oficials i soldats patents i sous.
- Quart, enviar primer representants amb poder i ordres per reclutar futurs soldats i oficials per tot el país, seguit del diputat militar amb una gran escorta de tropa reglada de cavalleria per completar la lleva, nomenar coronels i omplir els regiments d'oficials i soldats amb patents i sous per lluitar a l'exterior.

Aquest havia de ser el nucli fort de l'exèrcit.

També reorganitzar les milícies urbanes, de les quals tan sols va poder fer-se efectiu amb una: la coronela de Barcelona, unitat no reglada però perfectament organitzada en 9 batallons i 45 companyies, amb els seus corresponents oficials tots amb patents i sous i els soldats pagats pels gremis.

Finalment s'intenta aixecar sometents i posar-los sota el comandament del cap de l'exèrcit de l'exterior, el marquès de Poal com a forces auxiliars temporals, ja que el sometent no sol aixecar-se per campanyes llargues ni marxar lluny de casa seva.

Cal dir que també donarà patent i sou a companyies soltes de voluntaris si són de cada lleva o de partidaris si són d'infanteria comanades per un capità, vista la impossibilitat de fer més regiments.

Queda per tant del tot clar, que varen aixecar un exèrcit homologable a qualsevol altre de la Europa del seu temps, tant en l'estructura i en l'armament com en el vestit de munició (uniforme) que se'ls va donar.

Podem doncs afirmar que s'enfronten dos exèrcits, un de petit i un altre enormement més gran, però iguals en tot.: Estat major, tropes regulars d'infanteria, cavalleria i artilleria, tropes lleugeres (fusellers de muntanya), milícies i sometents auxiliars.

Per tant, hem d'acabar d'una vegada per totes amb aquesta idea errònia i no fonamentada que diu que l'exèrcit català fou un exèrcit de voluntaris, partides i colles. **L'exèrcit català és com**

qualsevol altre exèrcit del seu temps i volem que quan es parli d'ell es faci amb propietat i rigor. I si es pretén ser entès i rigorós en aquest àmbit, en els treballs futurs sobre la guerra quan es citin els noms dels protagonistes de l'acció cal anomenar-los pel seu càrrec militar : coronel, capità... així com anomenar el regiment al qual pertanyen o identificant la companyia si no es tracta d'un regiment.

Si no ho fem així tan sols estarem creant confusió reforçant la idea i perpetuant l'equivocat tòpic de facciosos i bandolers amb la que ens van dotar i han volgut continuar transmeten els borbònics durant tota la guerra fins a l'època present per tal de poder-los ajusticiar i negar-los el dret de guerra, no admetent per tant, **que estan enfrontant-se amb un altre exèrcit igual que el seu.**

Francesc Riart